

Chers Membres,

1. 80 % des membres de 1959 ont versé la cotisation pour 1960, pour les 20 % restants le **C.C.P. 8.460.38 de l'Alliance Numismatique Européenne à Bruxelles** les attend. Membres Protecteurs: 150 frs. Membres Effectifs: 100 frs.
Membres de France: 15 NF et 10 NF, au CCP Marseille N° 239805 de P. Dugendre, 2, rue Alphonse Karr, à Nice (A.M.).
Les membres d'autres pays versent la valeur correspondante.
2. Si vous désirez **l'Insigne de l'Alliance**, versez 25 frs au CCP ci-dessus.
Les Sections versent globalement et fournissent liste en double.
3. Les Dirigeants et membres sont priés de nous envoyer, avant le 10 de chaque mois, leurs compte rendus et **articles**, dactylographiés, en double, et si possible traduit (si d'intérêt général), en français ou en flamand.
4. Envoyez vos **changements de domicile, articles** comme demandés ci-dessus, et vos correspondances au Secrétariat Général: **CLABAU, Valère, 16, Square des Chasseurs Ardennais, Bruxelles 4.**
5. Si vous désirez recevoir les **bulletins de 1959**, versez 80 frs au CCP 8.460.38 de l'Alliance.
6. Pour la **Bibliothèque**, adressez-vous à Mr LEVIE, Henry, 27, rue du Congrès, Bruxelles.
La liste des livres de la Bibliothèque paraîtra prochainement.

Beste Leden,

1. 80 % der bijdragen voor 1960 zijn gestort, voor de andere 20 %, stort onmiddellijk op **P.C.R. 8.460.38 van « Alliance Numismatique Européenne » te Brussel.**
Beschermend lid: 150 fr. Lid: 100 fr.
2. Indien U het **Kenteken van het Genootschap** verlangt, stort dan 25 fr. op PCR 8.460.38 hier boven vermeld. De afdelingen storten volgens hun lijst (dubbel exemplaar).
3. De leiders en leden worden verzocht hun mededelingen en **artikelen** op te sturen, getijpt en in dubbel exemplaar, en zo mogelijk met franse of vlaamse vertaling (indien het van algemeen belang is).
4. Stuur uw **veranderingen van woonplaats, artikelen** gelijk hierboven gevraagd, en uw briefwisselingen aan het Algemeen Secretariaat: **CLABAU, Valère, 16, Square des Chasseurs Ardennais, Bruxelles 4.**
5. Indien U de bulletijns van 1959 verlangt, stort dan 80 frs. op PCR 8.460.38 van het Genootschap.
6. Voor de **Bibliotheek**, schrijft naar de H. LEVIE, Henry, 27, Kongresstraat, Brussel.
De lijst van de bibliotheekboeken zal binnenkort verschijnen.

SECTION DE BRUXELLES**Compte rendu de l'Assemblée du jeudi 3 mars 1960**

Le Président CLABAU ouvre la séance à 20 heures et souhaite la bienvenue à une affluence extraordinairement nombreuse. Jugez-en. Sont présents: M.M. América, Annoye, Baillion, Bogaert, Bruyninckx, Clabau, Colaert, Corbisier, Delmée, De Mey, Dewit, Doguet, Geets,

Grijson, Haeck, Herbiet, Hoérée, Lermyte, Levie, Dr Louckx, Maes, Magain, O'Kelly, Peeters, Peyck, Plasschaert, Stampaert, Schindel, Tollenaere, Van Leynseele, Van Lul, Mme Van Lul, Thirion, Verleye, Dr Khun, Melle Lallemand (36 présents).

Il signale que les effectifs s'élèvent maintenant à 79 inscrits.

Après avoir mis l'accent sur l'activité qui règne actuellement au sein de l'Alliance il passe au tirage au sort de médailles et de nombreux lots de pièces.

On récolte ensuite les 25 frs pour l'insigne de l'Alliance. Les membres qui n'auraient pas encore effectué ce versement, sont priés de le faire immédiatement au C.C.P. **32.53.32 des Numismates de Bruxelles et Environs.** La Section fera un versement global à l'Alliance.

Les communications administratives étant terminées, Mr CLABAU donne la parole à Melle LALLEMAND, Bibliothécaire au Cabinet des Médailles, qui entretient l'Assemblée de son séjour aux Etats-Unis d'Amérique. De vifs applaudissements sont adressés au conférencier et le Président remercie chaleureusement Melle LALLEMAND. Il remercie aussi Mr BAILLION, Conservateur du Cabinet des Médailles, pour sa présence et l'intérêt qu'il porte à l'Alliance et à ses Sections.

Quelques questions numismatiques sont encore traitées et la séance s'achève non sans que de nombreux échanges se produisent à la satisfaction de multiples amateurs.

AFDELING GENT

Op zondag 17 januari 1960, van 10 u. tot 12 u., in het lokaal, Hotel Britannia, greep de gewone maandelijkse vergadering plaats, onder de leiding van de Heer Martiny, voorz.tter. Zestien leden waren aanwezig: de Z.E.H. De Potter, de HH. Braeckman, Boussauw, Deene, de Meyer, De Wilde, Haeck Sr., Jacobsen, Lippens, Mareen, Martiny, Van Best, Van der Cammen, Van de Velde, Van Petegem en Van Varenbergh. Daarbij waren nog vier leden van andere afdelingen rond de tafel geschaard: de Hr. en Mevrouw Beernaert, de HH. Callewaert en Taelman. Deze bezoekers, alsook een nieuw lid, de Heer Braeckman, werden door de Voorzitter hartelijk welkom geheten.

Daarna gaf de Hr. Martiny het woord aan de Hr. Taelman, die een causerie hield over de munten van Maria-Theresia. Ze werd aandachtig beluisterd en dank zij de talrijke en interessante gegevens verstrekt door de spreker kreeg iedereen de gelegenheid nog het een en het ander bij te leren over deze muntslag waarin de meeste van onze verzamelaars veel belang stellen.

Om te eindigen werd er, al naar gewoonte, druk geruild.

Op zondag 21 februari 1960, 1960, van 10 tot 12 u., in het lokaal, Hotel Britannia, greep de gewone maandelijkse vergadering plaats, onder de leiding van de Z.E.H. De Potter, Ere-Voorzitter. Vijftien leden waren aanwezig: de Z.E.H. De Potter en de HH. Braeckman, Boussauw, Deene, de Meyer, De Perre, De Wilde, Haeck Sr., Haeck Jr., Herremans, Jacobsen, Lippens, Pipelers, Rouquaert en van Peteghem.

De Heer Deene hield een spreekbeurt over de munten en het muntverzamelen in het algemeen. Een flink applaus getuigde van de bijval die de sympathieke spreker had.

Daarna grepen de gebruikelijke ruilverrichtingen plaats.

MEDAILLES RELATIVES A LA VILLE DE MONS

(Suite)

1825. *Nouvelles fortifications de Mons.*

Tête à gauche du roi Guillaume I.

R/ NOVA MOENIA SURGUNT. MDCCCXXV.

La ville de Mons, entourée de travaux de fortifications. Au-dessus, les armes couronnées de la ville.

DIRKS, n° 266.

Cette médaille de 36 mm. est signalée par cet auteur comme étant très rare. Il en a rencontré un exemplaire en plomb.

1826. *Ouverture du canal de Mons à Condé.*

Artiste: J. P. BRAEMT.

Buste de Guillaume I à gauche.

R/ Le génie des arts et de l'industrie déployant une banderole, unissant la Haine et l'Escaut. Sur la banderole: NAVIGATIO PATRIAE RESTITVTA. A gauche le dieu de l'Escaut assis, le coude appuyé sur une urne renversée sur laquelle on lit: SCAL. A droite, une naïade assise, la main droite appuyée sur une urne renversée, sur laquelle on lit: HAN. Entre ces deux figures, le plan de la ville de Condé, à côté duquel on lit: CONDAT. Au-dessus, du lieu de l'Escaut: TORNACUM. Au-dessus de la naïade: MONTES. Entre ces trois villes, le relief du pays, qui montre le tracé du nouveau canal.

A l'exergue: REG: OPT: PATRI PATRIAE HANNONIA GR: MDCCCXXVI.

DIRKS, n° 283.

50 mm. Bronze.

1829. *Hommage de J. P. Nicaise, concessionnaire et fondateur du canal de Mons à Condé, au roi Guillaume I, à l'occasion de la visite de celui-ci.*

Artiste: J. P. BRAEMT.

Buste à gauche de Guillaume I.

R/ GVILIELMO I/ BELGII OPTIMO REGI/ ART(ium). VTI(L)IUM). ET INDVTRIAE PROTECTORI/ CANALE AB HANIA AD SCALDIM/ INVISENTRI/ HOC GRATI ANIMI TESTIMONIVM/ OFFER(EBAT). J. P. NICAISE CONCESSIONARIS. CONDITOR/ ANNO REP(aratae). SAL(vtis). MDCCCXXIX IVN(ii). XIII.

Argent. 50 mm.

DIRKS, p. 248, n° 312.

1839. *Médaille de l'inauguration du temple de la Loge « La Parfaite Union ».*

Artiste: Laurent-Joseph Hart.

UNION FORCE EGALITE PHILANTHROPIE. Dans un cercle légèrement incus bordé par un filet linéaire, sous une foi: SOUVENIR/ FRATERNEL. Au-dessous, une équerre et un compas et deux rameaux d'acacia croisés et liés par un ruban. Contre le filet: H(art). F(ecit).

R/ INAUG(uration) ... DU TEMP(le) ... DE LA PARFAITE UNION A L'OR(ient) ... DE MONS. Dans le champ, PAR - LE SER(énissime) ... G(rand) ... M(aître) ... / DE LA MAC(onnerie) ... / EN BELGIQUE/ LE BARON DE STASSART/ ET RES(pectable) ... F(rère) ... / N. DEFUISSEAUX/ VEN(érable) ... M(aître) ... EN CH(aire) ... / LE 12ME JOUR DU 3ME MOIS/ DE L'ANNEE DE LA V(raie) ... L(umière) ... / 5839.

Bronze. 41 mm. Collection Surmont de Volsberghe, actuellement à la Bibliothèque royale.

Voir: V. TOURNEUR, p. 141, n° 489.

On lit dans l'ouvrage de **GUIOTH la description d'une médaille de 1840, commémorant l'adoption par la Loge de la Parfaite Union du rite Ecossais ancien et accepté, en remplacement du rite ancien réformé.**

Au droit, dans le champ : **une équerre, une règle, un compas, une truelle et des branches d'acacia, le tout surmonté d'une étoile, dans laquelle se trouve la lettre G, et qui est entourée de rayons.**

Revers. Inscription : AU SUP ... CONS ... DU RIT ANC ... ET ACC ... - GAGÉ DE RECONNAISSANCE POUR LEUR INS ... AU RIT ECOSS ... LES 28e J ... 10e M ... 5839 et 5e J ... 2e M ... 5840 PAR LE F ... STEVENS G ... COMM ... ET LES FFF ... CARTON, JACOBS ET JOUVENEL. GR ... INSP ... GEN ...

Cette médaille gravée et unique a été offerte en témoignage de reconnaissance par la Loge au Suprême Conseil. On en trouve la reproduction dans **GUIOTH, pl. VIII, 01**, ainsi que dans l'Annuaire maçonnique de Belgique, 1841, Frontispice.

Or. 45 mm.

Nous n'avons pas rencontré cette médaille en nature.

à suivre

F. BAILLION

FRAPPES BELGES EN 1959

Frappes nationales	Légende française	Légende flamande
1. F. « Cérés »	9.000.000	5.830.000
50 c. « Mineur »	17.350.000	—
20 c. « Mineur »	19.670.000	—

Frappe pour la Banque Centrale du Congo Belge et du Ruanda-Urundi

1 F aluminium : Al 95 Mg 4,5 et Mn 0,5 % :	20.000.000 pièces
5 F aluminium :	idem : 5.600.000 pièces

G. J. VAN DEN BRIELE

QUELQUES ANOMALIES DANS

CERTAINES MONNAIES BELGES!

1. Monnaie en cuivre de 2 centimes de 1834 (Type I) - (Herzsens 21). Exemplaire sans point après F et ce F légèrement plus haut que le T de Braemt, touchant presque le tiret sous cents.
2. Monnaie en cuivre de 1 centime de 1833 (type I) - (Herzsens 22). Exemplaire dont le diamètre est légèrement plus large que les pièces au type II.
3. Monnaie en argent de 50 frs (français) du centenaire des C.F.B. et exposition de Bruxelles de 1935. - (Herzsens 78). Cette pièce existe frappée en médaille.
4. Monnaie en argent de 50 frs (français) de l'exposition de Bruxelles de 1958. Je possède un exemplaire qui n'est ni complètement frappée en monnaie, ni complètement en médaille. - Lors de la frappe un des coins a du bouger, d'où l'anomalie.

M. MARTENS.

LE COIN DU COLLECTIONNEUR

HOEKJE VAN DE VERZAMELAAR

— Mr Wyckmans, C., Nieuwstraat, 13, Eisden :

Désire échanger monnaies de Hollande, Belgique et Allemagne avec collectionneurs faisant les mêmes pays.

Désire également acquérir catalogue VG. des monnaies françaises, neuf ou d'occasion. Faire offre avec conditions.

— **Pancicoli, Max**, 19, rue Paul Deroulède, Nice (A.M.), France, recherche monnaies de forme étrange - Chine - Japon - Siam - bronze, argent et éventuellement en or, ainsi que monnaies de Monaco - bronze, argent, avant 1900.

— **Te koop aangeboden :**

1. In 4 boekdelen : « Sceaux, Armoiries des Pays-Bas et des Pays avoisinants. » - Receuil historique et héraldique par J. Th. de Raadt (Volledig werk).

2. In 2 delen : « Mereaux, Jetons et Médailles frappés à Malines » - Catalogue descriptif par Léop. Van den Berg.

Aanbod aan de Heer Lode **Van der Meulen**, Lange Hairgracht, 39, Mechelen.

— Gezocht munten van België : Leopold I en Frankrijk : Napoleon II, Henry V en Napoleon IV, door **Charles D'Haene**, Rue Ste Germaine, 228, Mouscron, tevens het stedelijk noodgeld 1914-1918 van de Stad Moeskroon (koop of ruil).

— Wie kan mij ter lezing bezorgen : Revue Belge de Numismatique, jaargang 1889 met de daarin verschenen artikels « Monnaies et jetons de Courtrai et de sa Châtellerie & Les Jetons de la Ville de Courtrai et de la Châtellerie de Courtrai » antwoord gewenst met voorwaarden aan **Nuijttens Marcel**, Boomforeeststraat, 37, Izegem.

— Zoek nog steeds : Munten, Penningen, Eretekens, Draagtekens, Printen, Plakaten en Druksels betrekking hebbende met de Brabantse Omwenteling 1790, aanbieden aan **Nuijttens, Marcel**, Boomforeeststraat, 37, Izegem.

— Heer **Daniël Deknudt**, Menensteenweg, 183, Ieper, vraagt te koop, denieren der stad Ieper, als ook andere munten van Ieper, tevens penningen voor Ieper of het Ieperse, wie heeft wat aan te bieden ?

— Wie heeft belangstelling voor « Katalogus der Nederlandse en op Nederland betrekking hebbende gedenkpenningen » 2 delen, gekartonneerd, met 34 platen, beschreven penningen van 1400 tot 1813, liefst ruil tegen ander numismatisch werk of munten. Schrijven aan **M. Nuijttens**, Boomforeeststraat, 37, Izegem.

— Gezocht : Bankpapier, Stedelijk Belgisch noodgeld 1914-18 en 1940, tevens alle mogelijke bankpapier aller landen, door Heer **Alfons Major**, Jan Mahieustraat, 51, Roeselare.

— **Labis, Gaston**, Rue Malgré-Tout, 13, Aalbeke, zoekt, munten van België Leopold I en tevens bankpapier van België en buitenlands in goede staat, ook noodgeld van onze steden, tevens buitenlandse bankbiljetten, wie schrijft hem ?

— Munten van Doornik, ook penningen van deze stad, worden gezocht door, **Vandeville, Edmond**, Boulevard Eisenhower, 49, Tournai.

— Wie kan mij iets aanbieden van Duitsland, van 1871 tot heden, schrijven met nummers van katalogus Jäger aan **Devos, René**, Kleine Plaats 49a, Aalbeke.

— Madonna voorstellingen op munten en bankpapier mogen steeds worden aangeboden aan **Vroman Nestor**, Moeskroenstraat, 36, Rekkem.

— Alles in verband met de Stad Kortrijk, munten, penningen en bankpapier, daarvan verlangd Heer **Jules Vanthuyne**, Stacegemstraat, 160, Kortrijk, steeds gaarne aanbod.

— Wie kan iets bieden van volgende : Grote zilveren munten van Afrika, Azië en Amerika, liefst met afdruk, schrijven aan **Marcel Nuijttens**, Boomforeeststraat, 37, Izegem.

— **H. Dewever**, Kristus Koninglaan, 76, Mortsel (Antw.) biedt 200 duitse noodmunten aan in ruil van tegenwaarde in geld of munten van België, Belgisch Congo of Duitsland (Jaeger, porselein, noodmunten). Hij zal op aanvraag de volledige lijst toesturen van de « Keller » munten die hij aanbiedt.

— **L. M. Bjorkquist**, Kaservägen, 36, Örebro, Sweden. I want large silver coins and gold coins from all the world.

CURRENCIES OF MONTENEGRO

(1912-1918)

Assembled by

DR. MIHALY KUPA

Budapest, Hungary.

1912.X.1. State note. KRALJEVINA CRNAGORA. (Cyrill letters)

- 1) 1 Perper, blue,
- 2) 2 » lilac,
- 3) 5 » green,
- 4) 10 » reddish brown,
- 5) 20 »
- 6) 50 »
- 7) 100 »

1912.X.1. State note of KRALJEVINA CRNAGORA over stamped with text « 25. Julja 1914 »

- 8) 1 Perper, blue
- 9) 2 » lilac.

1914.VII.25. State note — KRALJEVINA CRNAGORA — on thicker brownish white paper. (1st issue).

- 10) 5 Perper, blue,
- 11) 10 » red,
- 12) 20 » brown,
- 13) 50 » olive,
- 14) 100 » brown.

1914.VII.25. State note — KRALJEVINA CRNAGORA — on thinner white paper (2nd issue).

- 15) 1 Perper, blue,
- 16) 2 » brown,
- 17) 5 » red,
- 18) 10 » blue,
- 19) 20 » brown,
- 20) 50 » red,
- 21) 100 » blue,

1914.VII.25. State note of KRALJEVINA CRNAGORA first issue over stamped with a scalloped stamp by the Imperial and Royal Military Government of the Austro Hungarian Monarchy in Montenegro.

- 22) 5 Perper, blue,
- 23) 10 » red,
- 24) 20 » brown,
- 25) 50 » olive,
- 26) 100 » brown.

1914.VII.25. State note of KRALJEVINA CRNAGORA second issue over stamped with a scalloped stamp by the Imperial And Royal Military Government of the Austro Hungarian Monarchy in Montenegro.

- 27) 1 Perper, blue,
- 28) 2 » brown,
- 29) 5 » red,
- 30) 10 » blue,
- 31) 20 » brown,
- 32) 50 » red,
- 33) 100 » blue.

1917. VI.1. K.u.K. Militärverwaltung in Montenegro. Imperial and Royal Military Government in Montenegro

- 34) 10 Perper, brown-blue.

1917.VII.5. K.u.K. Militärverwaltung in Montenegro Imperial and Royal Military Government in Montenegro.

- 35) 1 Perper, blue-yellow,
- 36) 2 » lilac-green,
- 37) 5 » green-pink/brownish green.

1917.XI.20. As above.

- 38) 20 Perper, red-green,
- 39) 50 » lilac-green,
- 40) 100 » greyish blue/olive.

CURRENCIES OF SLOVAKIA

(1939-1945)

Assembled by

DR. MIHALY KUPA

Budapest, Hungary

(1939) Overprinted notes of the Czecho-Slovakian National Bank with text « SLOVENSKY STAT » in blue colour.

- 1) 100 Korun (10. ledna 1931) green,
- 2) 500 » (2. maja 1929) red
- 3) 1000 » (25. kvetna 1934) dark blue/black.

(1939) Slovenská Republika.

- 4) 5 Korun blue-lilac-brown/blue-yellow.

1939.IX.25. Slovenská Republika.

- 5) 10 Korun (Hlinka) blue-brown-yellow/green-brown
- 6) 20 » » brown/brown-blue

1940.X.7. Slovenská Narodná Banka v Bratislave. Slovakian National Bank in Bratislava.

- 7) 100 Korun (Privina) blue
- 8) 100 » » II. Emisia. 2nd issue.

1940.X.15. Slovenská Narodná Banka v Bratislave. Slovakian National Bank in Bratislava.

- 9) 50 Korun, blue-red-brown

1940.XI.25. Slovenská Narodná Banka v Bratislave. Slovakian National Bank in Bratislava.

- 10) 1000 Korun (Svatopluk) brown.

1941.VII.12. Slovenská Narodná v Bratislave. Slovakian National Bank in Bratislava.

- 11) 500 Korun, green.

1942.IX.15. Slovenská Republika.

- 12) 20 Korun (Ján Holly) blue-brown/brown-green.

1943.VII.20. Slovenská Republika.

- 13) 10 Korun (Ludovit Stur) green-blue/lilac.

1944.XII.18. Slovenská Narodná Banka v Bratislave. Slovakian National Bank in Bratislava.

- 14) 5000 Korun, Brown.

Uit de knipselmap

DE UITGIFTE VAN VALSE DOLLARS AAN DE KUST

*Drie personen veroordeeld te Brugge
Slechts de verste vertakkingen van een bende*

Voor de boetstraffelijke rechtbank te Brugge verschenen zaterdagvoormiddag Alexander Seroka, uit Rijsel; Morisette Dagubert uit Roubaix en Roland Lambot, uit Koksijde.

Wij werden wegens uitgifte van valse dollars aan de Belgische kust elk veroordeeld tot 1 jaar gevangenisstraf en 2.000 fr. boete.

De feiten werden gepleegd in augustus van dit jaar. De veroordeelden vormen slechts de verste vertakkingen van een uitgebreide bende, die vooral in Frankrijk zou werkzaam zijn. Maandenlang heeft de Franse politie, die op de hoogte was van de bedrijvigheid van deze bende, gepoogd de schuldigen in te rekenen, maar al hun pogingen bleven vruchteloos.

De uitgifte van valse 10 dollarbiljetten te Oostende, De Panne en Adinkerke werd hen noodlottig. Te Oostende werd door Seroka in een bijhuis van een bank aan het station een vals 10 dollarbiljet aangeboden. De bediende bemerkte echter onmiddellijk dat het vals geld was. Hij zegde dit aan Seroka, die het biljet van de toonbank griste en het hazenpad koos. De bankbediende kon de politie echter een zeer nauwkeurige persoonsbeschrijving verstrekken, wat tot de aanhouding van Seroka heeft geleid. Zo begon de sneeuwbal te rollen. De Franse politie was er natuurlijk als de kippen bij om met de Belgische gerechtelijke politie te komen samenwerken, wat in Frankrijk en met name in Rijsel leidde tot de aanhouding van drie handlangers van de bende. Aan de kust werden Morisette Dagobert en Roland Lambot ingerekend.

Verder is men helaas niet geraakt. Het betrof hier personen, die slechts in het bezit waren van een gering aantal valse biljetten, welke zij trachten aan de man te brengen. Men heeft gepoogd hun verbindingsmannen te ontdekken om aldus tot bij de bron te geraken, maar dit opzet is niet geslaagd. De drie veroordeelden hebben samen slechts 160 valse dollars uitgegeven en zij beweren hun verbindingsmannen niet te kennen wat ongetwijfeld de waarheid is.

Uit « Het Laatste Nieuws » 9-11-1959

VALSMUNTERS IN 1726

In de kroniek van de Maaseiker dokter Michiel Korsten (1666-1732) lezen we op pag. 224 :
« Van frans gelt door false munters tot Luyck nageslagen. »

Dit jaer (A° 1726) **isser alderly frans gelt door de valsche** munters tot Luyck nageslagen, **door 't landt in sulcke abundantie** omgegaen dat men by na geen **ander en sagh ; zijnde meestendeel te light ;** daer sijn eenige gevangen **gewoorden maer is tot nu toe noch stil** gebleven ; onder dese was den **scholaster van St Pieter tot Luyck - Sij sijn in slaep gewieght met gelt. »**

Architect M. HENDRICKX
Archivaris van de stad Maaseik.

EEN ONBESCHREVEN FILIPSDAALDER VAN BRUSSEL ?

Een paar jaar geleden werd er in Limburg, na een hevig stormweder, een zeer oude zwaar beschadigde linde geveld.

Bij een bijslag, rolde er een groot zilveren muntstuk uit de holte van de boom. Nadien werden er nog zeventien uitgehaald. De meeste bevinden zich thans in de verzameling VANDERCAMMEN te EVERGEM.

Vermoedelijk werden de munten er verborgen in het begin van de opstand der Nederlanden tegen de Spanjaarden.

Het hoogste jaartal is immers 1577, terwijl geen enkel stuk ouder is dan 1557. Hier volgt de volledige lijst :

1. VLAANDEREN. Filipsdaalder 1557, met titel van koning van Engeland.
2. Id. Filipsdaalder 1558, zoals voren.
3. Id. Filipsdaalder 1562.
- 4-5. GELDERLAND. Filipsdaalder 1557, met titel van koning van Engeland (2 stuks).
6. Id. Filipsdaalder 1558, zoals voren.
7. HOLLAND. Filipsdaalder 1558, met titel van koning van Engeland.
8. Leeuwendaalder 1576.
9. BRABANT. Filipsdaalder 1562. Antwerpen.
10. Halve Filipsdaalder 1564. Antwerpen.
11. Halve Filipsdaalder 1566. Antwerpen.
- 12-13-14. Filipsdaalder 1573. Antwerpen (3 stuks).
- 15-16. Filipsdaalder 1576. Brussel. (2 stuks).
17. Filipsdaalder 1577. Brussel.
18. WORMS. Taler 1570, op naam van Maximiliaan II.

De merkwaardigste zijn ongetwijfeld de drie Filipsdaalders van Brussel, uit de eerste periode van Filips II ; 't is te zeggen deze die de munten der Staten van Brabant voorafgaat.

De twee van 1576 zijn volkomen identiek. Op de voorzijde staat het borstbeeld van Filips II, blootshoofd, naar links gekeerd, met als kantschrift PHS : D : G . HISP : REX : DVX : BRA . 15 B. 76 . Op de keerzijde staat het gekroond wapenschild van de koning, geplaatst op een St-Andrieskruis, met rechts en links een vuurslag en gensters. Als randschrift . DOMINVS . MIHI . ADIVTOR .

Bij het stuk van 1577 ontbreken de puntjes tussen de letter B en de cijfers 5 en 7 (. 15 B 77 .). De letter B is ook kleiner.

Voor Brussel loopt de eerste periode van Filips II van de 24ste oktober 1576 tot de 25ste januari 1577. Gedurende deze drie maand werden er 52.242 filipsdaalders geslagen.

Volgens A. De Witte, in zijn standaardwerk over de munten van Brabant, geschiedde dit uitsluitend met stempels van de Antwerpse Munt waarin een letter B, beginletter van Brussel, gegraveerd werd achteraan het hoofd van Filips II. Hij beschrijft deze munt onder nummer 718. Tussen de cijfers 5 en 7 van het jaartal staat dus het handje, muntmerk van het atelier van Antwerpen.

Bij van Gelder en Hoc in « Les monnaies des Pays-Bas Bourguignons et Espagnols » in dit nummer 210-3 a.

De Munt te Brussel, gesloten sedert 1437, behalve een korte bedrijvigheid in 1489, was bij de heropening in 1576 in zekere zin een bijhuis van de Antwerpse Munt. Beide stonden onder leiding van Floris Florizone en Jeroom van den Mannacker, stempelsnijder te Antwerpen sedert 1521 of 1522, werd eveneens als dusdanig aangesteld te Brussel. Volgens De Witte was het aan de hoge ouderdom van deze laatste te wijten dat het werk niet tijdig klaar kwam en dat men stempels gebruikte van Antwerpen, en eveneens van Brugge, dit voor de halve gouden reaal.

In tegenstelling met de mening van De Witte werden er toch oorspronkelijke stempels gebruikt, met de letter B als muntmerk tussen de cijfers van het jaartal, reeds in 1576 en wellicht geen andere meer in 1577.

In 1592, gedurende de tweede periode van Filips II, werden er opnieuw filipsdaalders geslagen te Brussel, met de letter B als muntmerk tussen de cijfers van het jaartal. (De Witte Nr 886; van Gelder en Hoc Nr 210 - 3 b). De beeldenaar van Filips II is evenwel naar rechts gekeerd (naar links volgens van Gelder en Hoc, maar dat zal wel een vergissing zijn). Op de keerzijde is het wapenschild verrijkt met het wapen van Portugal, dat intussen bij Spanje ingelijfd was. Dit Portugees kwartier ontbreekt vanzelfsprekend bij de munten van 1576 en 1577. E. V.

EEN HALF MILLIARD VERVALLEN MUNTSTUKKEN NIET OMGERUID

Ons land kan miljoenen verdienen

Gek, klinkt dit wel als opschrift voor een artikel over munten, maar . . . waarde verzamelvriend, het is de volle waarheid, lees maar even.

Een klein onopvallend tabeltje dat in de krant verscheen trof mijn aandacht en is dan ook de grondslag van dit artikel geworden.

Sedert de bevrijding van ons land, na de wereldoorlog nummer twee en vooral na de "operatie Gutt", zijn meerdere omwisselingen en vervallen verklaringen van schatkistbiljetten en muntstukken gebeurd en in een zevental jaren is door deze feiten een enorme winst gemaakt door de Staat, namelijk even 457.617.761 frank. (Hadden wij verzamelaars er maar een centje van gekregen)

Waar zijn nu al deze bankbriefjes en munten naartoe?, dat is 'n eerste vraag.

Ja, waar?; deels verloren, verbrand of door oorlogsomstandigheden vernietigd, naar het buitenland meegenomen en dus ook waardeloos geworden, een heel klein deeltje berust in verzamelingen en ook is onder de oorlog véél van de munten omwille van het metaal, dat als grondstof ontbrak, de smeltkroes ingegaan.

Maar laten wij vooraleer verder te gaan even nazien wat niet is binnen geleverd.

Datum Besluit :	Muntstukken of briefjes :	Bedrag :
28-10-1946	Zilveren stukken van 20 frank	89.037.560
28-10-1946	Zilveren stukken van 50 frank	24.432.000
24-1-1949	Muntpenningbons van 1 frank	22.457.322
3-9-1949	Schatkistbiljetten van 50 frank	92.614.050
3-9-1949	Schatkistbiljetten van 10 frank	36.181.990
3-9-1949	Schatkistbiljetten van 10 frank	39.430.350
18-1-1951	Nikkel stukken van 5 frank	17.886.180
18-1-1951	Zinken stukken van 5 frank	59.353.020
18-1-1951	Stalen stukken van 2 frank	9.780.840
12-8-1952	Nikkelen stukken van 1 frank	13.075.385
12-8-1952	Zinken stukken van 1 frank	53.351.094

Totaal bedrag frank : 457.617.761

En als wij nu dit groot bedrag even in het geheugen prenten en dieper gaan nabeschouwen, dan komen wij tot het besluit, dat er op deze wijze door de Staat nog een méérdere winst is te maken voor onze schatkist . . . maar hoe hoor ik U zeggen, « Dan op welke wijze? ».

Gerust mogen wij het aan zijne Excellentie de Heer Minister van Financiën en de Heer Muntmeester verklappen, want het zou tenzeerste zijn instemming wegdragen wanneer dit artikel naar hen werd toegestuurd, omdat het hier zowel gaat om het belang van het land, als ons eigen belangen, dit van uit verzamelaarsoogpunt gezien.

Vindt U ook niet dat onze hedendaagse munten er wat eentonig uitzien? Andere landen hebben hun herinneringsmunten, laten wij maar even rondom ons zien, Gaf Engeland in 1951 niet een kroon uit ter gelegenheid van « The festival of Britain », Luxemburg sloeg een serie speciale munten ter herdenking van Jan de Blinde, West-Duitsland volgde met drie commemoratieve vijfmarkstukken, t.w. : deze voor het Germanisch Museum, F. von Schiller en de Turken Louis, deze laatste als herdenking aan Ludwig Wilhelm Markgraaf van Baden 1655-1707, en blikken wij even verder, hoe mooi zijn de zwitserse schutters talers niet, en welke hoge kunst spreekt niet uit het graveerwerk op de beierse talers en gelegheidsmunten, terwijl de vijf en driemarkstukken van het keizerrijk ook zeker niet te versmaden zijn : heeft U.S.A. dan niet een schat aan commemoratieve halve dollars? waar kunst, geschiedenis en folklore van dat land uitspreekt?, zie ook even naar Brazilië, al zijn deze munten daar niet van edel metaal, toch zijn ze mooi van uitvoering en voorstellingen, Mexico zegt alles op zijn 5 pesos stukken, terwijl Oostenrijk met zijn 25 shillingen, de loftrumpet steekt over zijn nieuw geopende opera en zijn Mozart-herdenking.

En zo zouden wij kunnen verder gaan, maar laten wij bij de zaak blijven, wat deed België dan al op dat gebied?, enkel 3 munten in deze zin zagen het licht, namelijk deze bij het huwelijk van de toenmalige kroonprins, de latere Leopold II, in 1853, bij de herdenking van de 50e verjaring van 's lands onafhankelijkheid in 1880 en bij de 100e verjaring van de spoorwegen in 1935.

Maar dat was dan ook alles, en zo ons land dat nogeens en meer-malen deed, of zijn er soms geen gegevens genoeg? laten wij ook daarna even kijken.

Als men nu op het formaat van een 50 of 100 frankstuk eens een commemoratieve munt sloeg voor Antwerpen, met de « Buildrager » van Con. Meunier er op, zou dat dan misschien zo mis zijn? het doet ons denken aan Antwerpen en aan zijn haven, die het zinnebeeld van de strijd was, voor de bevrijding van Europa in wereldbrand nummer twee, en waarvan gezegd is geworden, dat deze haven en haar arbeiders, de oorlog minstens met één jaar hebben verkort, ware dat onderwerp dan niet de moeite waard?

Of een afbeelding van « Brabo », zou dat niet typisch Antwerpen zijn? Of voor de komende tentoonstelling van 1958 een « Manneken Pis »? wie zou de oudste inwoner van Brussel dan niet willen hebben? en zeker als je als toerist België bezoekt.

Limburg heeft aan Tongeren de oudste stad van België en is Ambiorix dan niet een onzer eerste vrijheidshelden geweest, of zou dat op een munt misstaan?

En u gentenaren, wat zou je denken van een Jacob van Artevelde en dan gij west-vlamingen, van een Breidel en Deconinck, of zijn dat soms geen vrijheidsmensen uit onze gewesten geweest?

Aan kunst ook ontbreekt het ons niet, iets maar voorop te zetten : Was Rubens dan niet de prins der schilders? Of zag U liever een Quinten Metses, waarvan de geschiedenis zegt, « dat de liefde van een smid een schilder maakte »? Leerde Hendrik Conscience niet zijn volk lezen?, en aan dichters, hadden wij niet een Jacob van Maereland en een Guido Gezelle en nog zoveel anderen?

Wil je wat uit de geschiedenis? Hebben wij dan niet laten voorbij gaan, een « Keizer Kareljaar », zonder dat er een munt als herdenking is van geslagen geworden? zouden de graven van Egmont en Horne en een Godfried van Bouillon misstaan hebben? of spreekt meer tot U, een afbeelding van Carlier, genaamd « het houten been », die de ziel was van de strijd van 1830? En uitvinders, denkers, wetenschapsmensen, hebben wij deze dan ook soms niet?, maar laten wij sluiten, er zijn onderwerpen bij de vleet.

Maar . . . , dat alles zou geld kosten, want volgende voorstellen, zouden medebrengen dat er wedstrijden zouden dienen ingericht onder kunstenaars om de mooiste voorstelling, nieuwe stempels en matrijzen graven en natuurlijk nog meer.

Maar . . . ik weet ook dat, als de staat na een 5- of 10-tal jaren, deze munten zou uit de omloop nemen, zeker de niet ingeleverde stukken, de aanmaakkosten zouden tienvoudig en méér lonen, want als het herdenkingsmunten zijn, zouden ze méér dan gewone en wel opzettelijk worden nagehouden, vooral wat dan de verzamelaars zelf betreft.

Laten wij dus hopen . . . , dat er eensdaags, herinneringsmunten zullen geslagen worden en in de omloop worden gebracht.

Maar het ene werpt weer het andere op en zo zou mijn inziens, deze speciale munten, niet op zelfde wijze mogen vergaan als men met de postzegels doet, tzt. een veelvuldige uitgifte en op een groot aantal exemplaren, neen, een paar uitgiften per jaar zou meer dan voldoende zijn, gezien men tijd moet genoeg hebben voor de verzorgde aanmaak, en als de oplage tussen de tien en de twintigduizend zou liggen ware dit een behoorlijk aantal voor onze moderne munten.

Laten wij dus maar hopen . . . en zien wat er van terecht komt.
M. NUIJTENS

MUNTVERVALSING, 'N STEEDS AKTUEEL PROBLEEM!

Wil men iemand pesten of nawijzen, zo zegt men van hem : « Hij is gekend als een kwaai penning ! ». En inderdaad, vals geld, eens gesignaleerd, wordt nauwkeurig onderzocht, gekeurd, en . . . zo nodig ter zijde geschoven.

'n Opstel over valse of vervalste munten en penningen gaat ieder van U aan. Weet U, dat deze valse stukken in welke verzameling ook, kunnen voorkomen ?

Wees niet verontwaardigd, beste lezer of verzamelaar, of haal U de schrik niet op het lijf. Het is heel normaal, dat ieder numismaat, hoe onderlegd ook, op zeker ogenblik tot de bevinding komt, dat tussen zijn verzamelde schatten, met zoveel zorg bijeengebracht en geklasseerd, één of ander zwart schaap is terecht gekomen. Ja, zelfs meer : dat een verdacht of vals stuk in zijn verzameling is binnengeslopen.

Dat is geen schande, alleen een spijtig en onvoorzien voorval. Weet U, dat in 1907 het Munt- en Penningkabinet te Parijs gehecht aan de Nationale Bibliotheek, een twintigtal muntenschuiven bezat, vol met valse muntstukken ? Gelukkig voor het museum waren die er niet alle in terecht gekomen als echte en deugdelijke stukken.

Het dient gezegd dat, ondanks de grote bekwaamheid en ervaring, en de specialisatie van de conservators, het meermaals is voorgekomen, dat zogezegde zeldzaamheden werden aangekocht. Zeldzaamheden die in feite niets anders waren dan « rariteiten » aangemaakt in de XIXe eeuw !

Het vervaardigen van valse muntmedailles, denk even aan deze uit de Romeinse periode, en het verhandelen er van, gebeurde al voor eeuwen. Het verzamelen van muntmedailles geschiedde trouwens reeds lang voor iemand er aan dacht schilderijen, gravures of meubels te kollektionneren.

In een tijd, toen niemand er al aan dacht porselein te verzamelen, en dat vanaf de XIVe eeuw, waren er al fabrikanten van valse medailles. De bestgekenden zijn verschillende reeksen, gekend onder de verzamelnaam : PADOUANEN. Ze zijn aldus genaamd naar de stad Padua, één der centra, waar die stukken werden aangemunt en uitgegeven.

Deze verre voorlopers van de hedendaagse muntvervalsers, wisten prachtige, nieuwe matrijzen te graven naar zeldzame, versleten exemplaren of stukken met vergaan reliëf, vervaagde legenden of

moelijk te ontcijferen tekst.

Het moeten artiesten van het vak geweest zijn, want, al werd het oorspronkelijke gewijzigd of vervormd, ze werkten naar de oude stijl, die ze zeer benaderden. Ook kwamen door hen zelf geschapen typen in omloop, gemaakt in de oude stijl en werkwijze, zodat ze de oude Romeinse graveurs evenaarden.

Tot op onze dagen worden heel wat van hun voortbrengselen als kunststukjes aanzien, wat niet uitsluit dat ze valse Romeinse medailles zijn en blijven.

De meeste van die stukken werden kunstmatig gepatineerd : bruin-, groen- of zwartachtig. Zulk soort patina is altijd te herkennen en de werkwijze steeds te onderscheppen.

Moderne namakers zijn echter nog meer geslepen. Talloze stukken worden verkregen langs galvanoplastische weg. Men durft het zelfs aan galvanoplastische matrijzen te vervaardigen. Ongelukkig voor de vervalsers is zulk materiaal minder hard, zodat het heel wat minder weerstand biedt. Dit heeft tot resultaat, dat bij het slaan van stukken met zulke matrijzen, er veel minder kracht kan gebruikt worden. 'n Geoeft oog ontdekt dan ook dadelijk zulke stukken : er zijn dan altijd kleinigheden die minder scherp geslagen zijn en minder goed doorkomen. Het vervalsen wordt dan in zijn geheel gemakkelijk aan het licht gebracht.

Het is voor oningewijden moeilijk in te denken, welke moeite er gedaan wordt om zeldzaamheden te scheppen. Het is voorgekomen dat een muntkeerzijde tot bij de rand op halve diepte of dikte werd uitgefreesd, en dat daarin een afgefreesde keerzijde van een ander stuk werd ingepast en bevestigd. In zulk geval zijn de letters een eerste herkenningsteken : ze dienen op beide zijden even groot te zijn. Bij twijfel kan drukking met een tang het ingeplaatste middenstuk doen loskomen. Zo heeft men het samenvoegen ondervonden van een consulaire munt met een didrachme van Korintië.

Soms worden medailles op halve dikte doorgezaagd. Helften worden dan verwisseld en aaneengesoldeerd of gelast. Men bekomt alzo stukken met een ongewone keerzijde : voor- en keerzijde zijn echt, maar het geheel is een vervalsing !

Veel muntvervalsers houden zich haast uitsluitend bezig met het vervaardigen van gouden stukken. Naast meesterlijk nagemaakte matrijzen wordt goud gebezigd uit de periode waarin het muntstuk zich zou situeren indien het echt zou geweest zijn. Zoekt men bijvoorbeeld gouden Romeinse munten te maken, zo smelt men versleten of erg beschadigde echte Romeinse aurei. Van dit goud worden dan de nieuwe stukken vervaardigd. Scheikundig kan de vervalsing niet bewezen worden : het goud heeft gehalte en samenstelling van de tijd.

Léon Cladel heeft destijds een ganse bijdrage gewijd aan dit onderwerp in « Deuxième Mystère de l'Incarnation ». Hij heeft de nieuwe typen beschreven en gepubliceerd. Deze valse stukken zijn opgedoken in bijna alle landen ter wereld. Daaronder bevinden zich o.m. : de Carolus Omega, de gouden stater met het hoofd van Apollo, groot bronzen van keizer Otto (een keizer die nimmer bronzen munten liet slaan alhoewel men er nu meerdere typen van aantreft), verder allerlei noodmunten. Dit laatste was een bijzonder dankbaar onderwerp, en een zeer winstgevend bedrijf ! De oplage van nood- en belegeringsmunten was meestal niet groot en derhalve zijn ze over het algemeen nogal zeldzaam. Daarbij kwam dan nog dat hun afwerking nogal ruw was.

De zeldzame Merovingse triens (1/3 stater), munten van Pepijn de Korte en het gouden Lam van Lodewijk de Heilige kregen ook hun deel van de vervalsers.

Dat men nooit voorzichtig genoeg kan zijn, bewijzen volgende voorbeelden :

Het Cabinet des Médailles te Parijs bevond als vals een hoeveelheid gouden stukken gevonden te Aboukir. Het zelfde lot was door het

Brits Museum geweigerd. Rond 1900 werden deze stukken door een ander museum aangekocht voor de som van . . . 150.000 Mark!

De heer Clermont Ganeau werden in een « souk » in Palestina, munten van . . . Mozes aangeboden. Ze droegen zijn beeltenis met de legendarische horens! Hoe ver fantasie en bedrog kunnen gaan.

Van de moderne valsmunten was niet alleen Becker een kunstenaar in zijn vak. Hoe Becker muntvervalser werd is feitelijk een hele geschiedenis. Muntverzamelaar zijnd, kocht hij een Romeins goudstuk dat achteraf vals bleek te zijn. De verkoper weigerde het terug te nemen. Uit wraak vervaardigde Becker een matrijs voor een aureus. Het stuk lukte en vond aftrok, het opende de reeks van Romeinse keizermunten door Becker vervaardigd. Daar bleef het niet bij en nog veel andere oude stukken volgden.

Beter nog dan de vorige is zijn navolger bekend onder de naam van de « valsmunter van Pireus ». Deze ging zo erg te werk, dat hij jarenlang als een nachtmerrie was voor verzamelaars en musea. Zowel oude goudstukken als munten van paus Alexander werden door hem uitgegeven. Voor deze ondernemende kerel was niets te veel of te zwaar. Het klinkt haast ongelooflijk, hoe gevaarlijk zijn namaak was. Dit weten nu bijv. het Metropolitan Museum te New York evenals wijlen koning Victor Emmanuel III van Italië. We zullen nooit weten wat het hun gekost heeft, zich door deze oplichter te laten beetnemen.

Te Rome bestond in het begin van deze eeuw nog een fabrikant, die op buitengewone wijze Romeinse munten, middeleeuwse medailles en Engelse stukken nabootste. Zo o.m. de gouden penny van Hendrik III (de echte was niet minder dan 6.000 goudfrank waard) en een testoen van Maria Stuart, die in origineel evenzoveel waard is.

Men zou als verzamelaar allicht de schrik op het lijf krijgen wanneer men verneemt dat de reeks hiermee nog niet ten einde is. Werden door hem gegraveerd, geslagen en daarna verspreid: de zeldzame sovereign van Hendrik VII met legende in Romeinse letters, de gouden dukaat van Lodewijk XII als koning van Napels; de dubbele dukaat van Guy de Mont faucon, bisschop van Lausanne. Dit laatste is een stuk uit de XVIe eeuw waarvan slechts één exemplaar bewaard bleef, wat natuurlijk het vergelijken uiterst bemoeilijkt. Op zulke omstandigheden wordt natuurlijk gespeculeerd.

Zo er tot op heden nog geen lederen Roebel van Tsaar Michailovitch werd nagemaakt (zijn waarde wordt geschat op 11.000 Roebel!), dan komt dit slechts door het feit dat er nergens een afbeelding te vinden is. De dag waarop deze gepubliceerd wordt, zal gevolgd worden door deze waarop de falsificatie hier of daar opduikt!

Wat is er te doen tegen zoveel gevaarlijke vervalsingen?

De ouden, we zouden moeten zeggen: de zéér ouden vermits we het van Plinius weten, zeggen ons: « Er is slechts één verdedigingsmiddel en vooral voorbehoedmiddel: de verschillende valse munten en penningen zoveel mogelijk bemachtigen ter studie en vergelijkingsmateriaal ». We kunnen niet beter doen dan deze goede raad opvolgen.

Zo zijn er prachtige modellen te verkrijgen vervaardigd door het huis Liard-zoon, die het bedrijf van zijn vader voortzet. Het huis kreeg vermaardheid door zijn Lucretia Borgia, die hij vervaardigde in zijn werkhuis te Champigny. Het stuk is slechts te onderscheiden van het origineel door de gevulde driehoek van de letter A en de legende in een aureool.

Het is nodig echte naast vervalste stukken te zien. Liggen zo voor U de originele en de valse penningen van Dupré of Warin, zo bemerkt ge onmiddellijk verschil in dikte, daarbij hebben de valse een « malse » tekst, waarin gevulde holle letters voorkomen.

Wenst U leermateriaal? Bestel dan in het Brits Museum de reeks Griekse munten langs galvanoplastische weg verkregen en van een stempel voorzien, dit om te voorkomen dat ze voor echt zouden ver-

kocht worden. Toch is het nog voorgekomen dat het stempeltje werd weggeslepen en alzo het stuk bedrieglijk werd voortverkocht. Trouwens, de patina van deze stukken verdwijnt wanneer de stukken in kokend water worden gedompeld. In deze pas vermelde reeks is vooral de medaille van Syracuse een waar meesterstuk in zijn aard.

Schaf U ook specimen aan van de firma J. Lauer van Nüremberg. Deze graveur-fabrikant wist in 1889 zijn talenten tot zijn groot profijt uit te baten. Zijn opzet werd ragfijn nagespeurd door de zeer onderlegde Jean Gross.

Ziehier de beruchte geschiedenis: De zilveren daalders van Salzburg Keutschach op datum van 1504 zijn zeer zeldzaam. Er zijn slechts zes exemplaren gekend en die berusten alle ongenaakbaar in privé-verzamelingen. Ieder van die stukken werd op 2.000 à 2.500 goudfrank geschat. In de lente van het jaar 1889 ontvingen verschillende gekende verzamelaars een schrijven van een zekere dokter Hintertoiser, die bovendien vermeld stuk wenste te kopen en er zelfs 1000 gulden voor bood. De vraag was vergezeld van een litho, die de beide zijden weergaf. Begrijpelijk kon niemand de vraag naar deze zeldzame munt voldoen.

Enige tijd later kregen de briefwisselaars van vermelde dokter, het bezoek van een bejaarde dame, Deze beweerde munten geërfd te hebben van een zeer oude tante, maar er geen waarde van te kennen. Ze meende zeker te zijn dat er iets van waarde moest bijzijn, daar een jood voor een bepaald stuk 250 gulden geboden had.

Het verloop van de handeling gist U allicht! Ieder van deze verzamelaars haastte zich om het aangeboden stuk met de litho van de dokter te vergelijken, en ja, de afbeeldingen klopten . . . natuurlijk! De meesten legden het er op aan het stuk tegen een gunstprijs over te kopen, deze schommelde tussen 100 en 200 gulden, om het naderhand terug met 'n zoet winstje te kunnen verkopen.

Het duurde natuurlijk niet lang of de kopers moesten ervaren dat ze een fac-simile gekocht hadden. De meesten namen contact op met dokter Hintertoiser, die evenwel op het vermelde adres totaal onbekend was. Ze waren duchtig beetgenomen. Maar door wie? Er werd dan ook klacht neergelegd tegen de onbekende namaker.

De oude dame en haar man, de pseudo-dokter, werden geïdentificeerd en aangehouden. Het moge ongelooflijk klinken, maar deze man had ergens een origineel stuk in « bruikleen » gekregen. Hij had Lauter aangesproken, en deze had er een aantal van nagemaakt. Ze werden hem per stuk betaald, namelijk ongeveer 14.79 Mark. Deze som betekent een normale fabricatieprijs, en Lauer bleef buiten de kwestie en de aanklacht. De zeer vindingrijke ondernemer werd veroordeeld. Alleen heeft hij nooit bekend wie hem het origineel leende. Het ergst aan toe waren de bezitters van de zes echte daalders, en dus ook degenen die het stuk uitleende aan de vervalsers. Vermits de vervalsingen zo knap uitgevoerd werden dat ze van het origineel niet te onderscheiden waren, werden de Keutschach-daalders zodanig ontwaard, dat er van dat ogenblik af geen enkel meer kon verkocht worden aan een prijs die hoger lag dan 14.79 Mark!

Hoe dikwijls las U niet: « Wees alstublieft op uw hoede! »?

Bij wijze van vergelijk wordt wel eens gezegd, dat Egypte voorheen minder sprinkhanen op zijn grondgebied telde, dan dat er thans valse muntstukken in omloop of in verkoop zijn. Vooral de zogenaamde antieke stukken. Houdt U aan de regel: Biedt men U oude stukken aan van een bekend type, vergelijk ze nauwkeurig met die van een betrouwbare verzameling, alvorens tot aankoop over te gaan. Geldt het een onbekend type, wees dan dubbel waakzaam.

De oude, doorwinterde en geslepen valsmunters werken met zeer veel geduld en overleg. Ze brengen hun voortbrengselen op de markt met lange tussenpozen.

Zo men U vandaag een zeldzaam stuk aanbiedt, en het blijkt dat binnen de zes maanden een zelfde stuk wordt aangeboden, al was het aan de andere zijde van het kontinent, wees er dan zeker van dat beiden vals zijn! Vertrouw vooral niet de gouden eksemplaren van munten die normaal in zilver dienen te zijn. Die uitgaven zijn een geliefd thema voor vals-munters. Wees ook niet verblind door muntvondsten. Het is toch zo gemakkelijk vervalste munten in de vondst te mengen!

Het toeval speelt dikwijls een grote rol bij het identificeren van falsificaties. Ziehier een geval:

Naar een Parijs' expert werd een foto gezonden van een antieke muntmedaille, en dit door een conservator van een museum uit Oost-Frankrijk. De munt werd samen met mensenbeenderen opgegraven. De vinder verlangde een hoge som, wat tot de expertise leidde. Het onderzoek wees uit dat het stuk te Nüremberg geslagen werd in de XIXe eeuw. Verder bleek uit de streek en de vondst zelf, dat een begraven Uhlan uit de oorlog 1870-71 deze medaille op zak moet gehad hebben bij zijn teraardebestelling! Zulke gebeurtenissen worden niet verzonnen. Ze worden ter plaatse nagegaan. Hier was natuurlijk geen bewust bedrog mee gemoeid.

Een recent feit van bedrog: Bij verbouwing van een ingestorte onderaardse riool, dient vlug te worden ingegrepen. Er worden dertig werklieden ingezet onder leiding van de bouwmeester.

Op een avond komt één van de grondwerkers naar de architect met een handvol aarde waarin enkele Gallo-Romeinse munten. Er worden er nog enkele bijgevonden. De eigenaar, aldaar aanwezig, vraagt de bouwmeester wat hij aan de werklieden moet uitkeren als aandeel in de vondst. Wat zijn ze waard? Hij loopt een ernstig muntenhandelaar binnen en toont zijn buit. De expert glimlacht, opent een schuif en zegt: « Uw stukken komen vermoedelijk hier uit! Ze zijn wel echt, maar het zijn versleten eksemplaren, zonder veel waarde. Iedere maand verzend ik pakken van deze stukken naar Arles en Nîmes, ik geloof dat de toeristen daar onverzadigbaar zijn!»

Ook aan luimige anekdoten ontbreekt het niet:

Een groot geleerde, voorzitter van een archeologisch genootschap volgde te Nantes op de Place St Pierre graafwerken met de hoop oude grondvesten te vinden... en wie weet, wel iets meer belangwekkends. Vanaf de eerste dagen brachten de werklieden en vervoerders hem enkele munten zonder betekenis. Zou er wat beters komen? Inderdaad, weinige dagen nadien werd in een holte, dicht tegen de oppervlakte, door één van de werklieden een aarden pot gevonden, gans met aarde gevuld. Aan de onderlegde archeoloog overhandigd, werd de pot met zorg geledigd. Groot was de verbazing van de brave man, want onderaan in de pot zat een foto vastgekleefd... een foto van de geleerde zelf! Een ironisch bijschrift vervolledigde het geheel: L'ASCIATE OMNI SPERANZA. (Laat alle hoop vare: Inscripție boven de hellepoort volgens Dante in zijn « Divina Comaedia ».)

Een andere stichtende historie: In de omgeving van Namur viel een koe ziek, een alledaags geval. Een veearts komt en besluit tot noodslachting. Bij het opensnijden vindt de slachter in de maag een goudstuk: een « quadruple pistolet » van de Franche-Comté.

Na het avontuur aan een verzamelaar te hebben opgedist, wordt hem het stuk getoond. Omwille van de uitzonderlijke patina koopt de verzamelaar het stuk voor een goede prijs.

Weinige dagen nadien doet het goudstuk de ronde in de vriendenkring van de liefhebber. Het wordt bewonderd, bekeken, geëxpertiseerd, besproken, betwijfeld, nog eens bekeken en tenslotte... als vals geïdentificeerd!

Wie, muntvervalser of verhandelaar, vond die loze truc uit?

(te volgen)